

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра теорії та історії культури

Затверджено
На засіданні кафедри теорії та історії культури
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 26 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри

Альчук М.П.

Силабус з навчальної дисципліни
«Філософія творчості»,

що викладається в межах ОПШ другого (магістерського)
рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 034 - Культурологія.

**Силабус курсу «Філософія творчості»
2022-2023 навчального року**

Назва курсу	Філософія творчості
Адреса викладання курсу	вул. Університетська, 1, ауд. Для дистанційних лекцій вхід за посиланням: https://us04web.zoom.us/j/5670643761?pwd=bthNc3k2M1c4wglvdUNVZiNiT3dhdz09
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії культури
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 – Гуманітарні науки 034 - Культурологія
Викладачі курсу	Кашуба Марія Василівна, доктор філософських наук, професор m.kashuba777@gmail.com тел. 0671426307
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через електронні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій треба писати на електронну пошту викладача або телефонувати https://flos.lnu.edu.ua/course/philosophia-tvorchosty
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Філософія творчості» є нормативною дисципліною зі спеціальності «Культурологія» для освітньої програми «Культурологія», яка викладається в 1 семестрі в обсязі 3 кредити за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс передбачає розгляд основних напрямків розуміння джерела творчості й творчого процесу у світовій та українській філософії, трактування проблем джерела творчості та творчого процесу найвидатнішими мислителями світу, особливо країн Європи й України, а також проблем самотворчості, розуміння творчої особистості, умов її появи та виховання творчих здібностей. Окрема увага приділена особливостям креативності, розвитку критичного мислення людини, що є запорукою появи нових ідей, нестандартних рішень.

<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Ознайомити магістрів з особливостями трактування джерела творчості та творчого процесу видатними мислителями світу від найдавніших часів, а також українськими філософами й культурологами від найдавніших часів до сьогодення, відповідно наголосити на двох основних напрямках трактування проблем творчості у світовій філософії. Приділити особливу увагу самотворчості, творчій особистості, умовам її виховання й розвитку її креативних здібностей.</p>
	<p>В результаті вивчення даного курсу магістр повинен</p> <p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • особливості трактування джерела творчості й творчого процесу в світовому, європейському та українському контекстах; • форми та особливості прояву творчості; • засади формування й розвитку креативного мислення, творчої особистості; <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати отримані теоретичні знання в практичній діяльності; • аналізувати особливості трактування джерела творчості та творчого процесу в різні періоди розвитку культури; • пропагувати особливості виховання творчих особистостей та заохочувати креативність в культурній сфері.
	<p>Після вивчення дисципліни здобувачі набудуть таких компетентностей:</p> <p>Загальних:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. • Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. • Здатність до шанобливого та дбайливого ставлення до пам'яток культури, історичної спадщини і культурних традицій. <p>Фахових:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання. • Здатність до усвідомлення художньо-естетичної природи мистецтва, творчості взагалі. • Здатність організовувати роботу та здійснювати керівництво закладами культури, збирати, аналізувати та синтезувати культурологічну й художню інформацію, застосовувати її в процесі практичної діяльності. • Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології в культурологічній діяльності.

	<p>Даний курс передбачає засвоєння наступних програмних результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аналізувати мистецькі твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, форми та художнього змісту. • Демонструвати спроможність до самостійного осмислення й дослідження наукової проблеми в галузі культурології, до написання роботи згідно вимог, готовність дискутувати, аргументувати власну думку. • Демонструвати володіння основними поняттями щодо визначення джерела творчості, аналізу процесу творчості, визначати належність творця до певної парадигми розуміння джерела творчості. • Розуміти і застосовувати в практичній роботі вміння виділяти особливості східної й західної парадигми трактування джерела творчості і творчого процесу.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Августин Блаженний. Сповідь. К., 2001. 2. Арістотель. Поетика.// Античні поетики. К., 2007. С.28-63. 3. Беррсон Андрі. Творча еволюція. К., 2010. 4. Бердяєв Н.А. О назначении человека. М., 1993. 5. Бердяєв Н.А. Смысл творчества.//Философия свободы. М., 1989. 6. Буало Нікола. Мистецтво поетичне. К., 1964. 7. Горальський Анджей. Теорія творчості. Львів, 2002. 8. Дідро Дені. Парадокс про актора. К., 1966. 9. Енциклопедія креативності. К., 1999. 10. Кашуба М.В. Розуміння джерела творчості українськими мислителями. Мистецтвознавство України. Львів, 2014. С.26-35. 11. Квінт Гораций Флакк. Про поетичне мистецтво. // Античні поетики. К., 2007. С. 130-142. 12. Левчук Л.Т. Інтуїтивізм і питання художньої творчості. К., 1969. 13. Лессінг Готгольд Ефраїм. Дякокон, або про межі живопису і поезії. К., 1968. 14. Мислителі німецького романтизму. Івано-Франківськ, 2003. 15. Новіков Б.В. Творчість і філософія. К., 1989. 16. Новіков Б.В. Творчість як спосіб здійснення гуманізму. К., 2005. 17. Петрушенко В.Л. Как возможно творчество? // Иов, или о человеческом самостоянии (исследвания, эссе, размышления). Львов, 2008. С.258-267.. 18. Платон. Діалогі. К., 1995. 19. Роменець В.А. Психологія творчості. К., 2001. 20. Сенека. Моральні листи до Лівідія. К., 1996. 21. Франко Іван. Збірання творів у 50 т. Тт.16, 27,28,31. К., 1981-1986. 22. Фрейд З. Поет і фантазування // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. Львів, 1996. 23. Фромм Еріх. Мати чи бути. К., 2010. 24. Юнг К.-Г. Архетип і колективне несвідоме. Львів, 2019..

Обсяг курсу	32 год. аудиторних занять, 3 них 16 год. лекцій, 16 год. практичних занять та 58 год. самостійної роботи
Ключові слова	Творчість, Креативність, Джерепо творчості. Самотворчість. Творчий процес. Творча особистість. Геній.
Формат курсу	Очний
Теми	Проведення лекцій, семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем
Підсумковий контроль, форма	Схема курсу додана в кінці силабусу у вигляді таблиці. Загін в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з філософсько-культурологічних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння джерел, зокрема знань в галузі історії культури, історії культурології, теорії та філософії культури, естетики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, інтерактивне навчання, дискусії, наукові доповіді, аналіз есе, письмових відповідей, інших видів робіт.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор, дошка, крейда, папір, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: 100 балів враховується як 100% опрацьованих завдань. Підсумкова максимальна кількість балів - 100, складається із 50 балів поточної роботи протягом семестру + 50 балів на заліку (письмове опитування)</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що здобувачі виконануть декілька видів письмових робіт (есе, доповідь, відповідь на питання). Кожна із письмових робіт є необхідним завданням, яке враховується при розрахуванні сукупного балу за поточний семестр. Оцінювання відбувається за критеріями: повнота здійсненої роботи, якість пошуку літератури для осмислення, унікальність – власна думка з приводу проблеми.</p> <p>Академічна добросесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросесності. Виявлення ознак академічної недобросесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної добросесності не толеруються.</p>

<p style="text-align: center;">Питання до заліку (чи питання на контрольні роботи)</p>	
<p>Опитування</p>	<p>1. Таємниця творчості. 2. Спроби визначення творчості. 3. Самотворчість, її умови. 4. М.Бердяєв про сенс (смысл) творчості. 5. Творець у трактуванні С.Франка. 6. Східна парадигма творчості. 7. Західна парадигма творчості. 8. Розуміння творчості в індійській міфології. 9. Творчість як самотворчість у китайській культурі. 10. Концепція Демокріта про походження творчості. 11. Сократ про мистецтво як творчість. 12. Джерело поетичної творчості в діалогах Платона. 13. Аристотель про джерело творчості і її вплив на людину. 14. Гасло «людина-митець» в епоху Відродження. 15. Перші трактати про виховання митця. 16. Трактат Нікола Буало «Мистецтво поетичне». 17. Діячі Просвітництва про джерело творчості й природу творчого процесу. 18. Трактат Дідро «Парадокс про актора». 19. Свобода митця як умова творчості. 20. Лессінг про межі образотворчого мистецтва й поезії. 21. Вчення Й.Гердера про «дух народу». 22. Поняття генія у І.Канта. 23. Романтики про джерело творчості. 24. Вчення Ф.Ніцше про аполонівський та діонісійський тип культури. 25. З.Фройд про джерело творчості і творчий процес. 26. Природа інтуїції, її види. 27. Персоналістська концепція творчої особистості. 28. Г.Сковорода про творчість. 29. І.Франко про джерело і природу творчості. 30. Мислителі Середньовіччя про джерело і природу творчості.</p> <p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Схема

курсу (перший семестр)

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* * лекція, самостійна, дискусія,	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання	Завдання самостійного опрацювання *	Для
Перший тиждень	Тематика творчості. Спроби визначення творчості	Лекція				
Другий тиждень	Самотворчість, її умови. Східна парадигма творчості.	лекція				Опрацювання літератури на цю тему (список поданий перед лекціями)
Третій тиждень	Прагування джерела творчості та творчого процесу в англійській філософії	Лекція				
Четвертий тиждень	Спроби визначення творчості. Умови самотворчості. Порівняння східної та західної парадигм	Семінарське заняття	Література зі списку перед лекціями, також знайдена самостійно	Опрацювання літератури і написання самостійних есе на задані теми	Підготувати есе, виступи-доповіді, питання для дискусії	
П'ятий тиждень	Прагування творчості в епоху Середньовіччя. Гуманістичні засади осмислення творчості в добу Відродження	Лекція				
Шостий тиждень	Проблеми виховання творчої особистості в епоху Відродження	Семінарське заняття	Трактати діячів Відродження, праця Піко делла Мірандоли	Опрацювання літератури і складів із життя	Підготувати виступи про виховання креативного мислення	

Сьомий і восьмий тижднів	Осмислення творчості в добу Нового часу (епоха Просвітництва і Романтизму)	Лекція					Відвідати музей західного мистецтва, написати есе про творчість митця (на вибір)
Дев'ятий тижднів	Розвиток теорії «мімезису» в Англії, Франції та ін. країнах. Німецький Романтизм про Джерело творчості	Семінарське заняття	Осмислення теорії наслідування природи. Особливості наслідування в Англії та Франції. Питання смаку в наслідуванні.	Осмислення художніх творів митців епохи Просвітництва. Есе, виступи.			
Десятый тижднів	Джерело творчості та творчий процес у німецькій класичній філософії. Теорія генія.	Лекція					
Одинадцятий тижднів	Обговорення думок І.Канта про особливості генія, про відмінність художньої та наукової творчості	Семінарське заняття	Есе і доповіді про думки І.Канта, власні уявлення про геніальність	Опрацювання відповідних статей, фрагментів творів І.Канта.			Осмислення концепції генія, думок про наукову творчість. Написання есе і доповідей
Дванадцятий тижднів	Осмислення творчості представниками ірраціоналістичної філософії. Трансцендентна діяльність у персоналізмі.	Лекція					
Тринадцятий тижднів	Обговорення концепції надлюдини Ф.Ніцше, творчості як сенсу життя. Осмислення концепції персоналізму.	Семінарське заняття	Ірраціоналізм і волюнтаризм про творчість (А.Шопенгауер і Ф.Ніцше). Психаналіз про лібідо і сублімацію.	Осмислення думок Ф.Ніцше, З.Фройда (Я і Воно). Архетипи К.Г. Юнга. А.Адлер та Е.Фром про творчість як соціалізацію індивіда.			Осмислити і описати випадки соціалізації через творчість
Чотирнадцятий тижднів	Трактування творчості в українській філософії	лекція					
П'ятнадцятий тижднів	Осмислення й обговорення концепцій творчості професорів КМА, Г.Сковороди та Івана Франка.	Семінарське заняття	Осмислення концепції «сродної праці» стосовно мистецтва, творчості взагалі.	Опрацювання думок О.Потебні про мову й художню творчість, думок інших українських мислителів. Есе й доповіді.			Порівняльний аналіз думок Г.Сковороди і І.Франка про творчість
Шістнадцятий тижднів	Поняття творчої особистості	Лекція					
Шістнадцятий тижднів	Обговорення різних концепцій про творчу особистість, умови її появи	Семінарське заняття	Обговорення праці Ч.Ломброзо «Геніальність і божественність»	Представлення власної концепції появи творчої особистості			Осмислення різних думок про появу творчої особистості. Есе й доповіді

*Варіант с/р №2: